

Lausunto

12.12.2022

VN/30216/2022
VN/30216/2022-STM-2

**Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveystoimiala**

Viite: Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan HUS-järjestämissopimusta koskeva lausuntopyyntö 31.10.2022

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto HUS-järjestämissopimuksestaperustuen lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, 10 §).

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää Helsingin kaupunkia mahdollisuudesta lausua HUS-järjestämissopimuksen luonnoksesta. Ministeriö on tutustunut sopimusluonnokseen ja toteaa, että asiakirja on laadittu pääosin kattavasti ja kiitettävästi.

Ministeriö pyytää sopijaosapuolia kiinnittämään vielä erityishuomion sosiaali- ja terveydenhuollon päivystystoiminnan ja omavalvonnan järjestämiseen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-ryhmään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon päivystystoiminta on yksi kalleimmista palveluista, jonne tulisi ohjautua vain kiireellisimmät asiakkaat ja potilaat, joita ei voida auttaa muilla palveluilla. Uudellamaalla päivystystoiminnan haasteena on se, että kiireellisten ja päivystyksellisten toimintojen järjestämisvastuu jakaantuu usealle toimijalle. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystysten järjestämisvastuu on HUS-yhtymällä, kun taas Sosiaalihuoltolain 29 a § velvoittaa hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia järjestämään sosiaalipäivystyksen laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön ja yhteispäivystyksen yhteyteen.

Huonosti organisoidut ja toimivat perustason palvelukokonaisuudet ja -ketjut aiheuttavat asiakkaiden ja potilaiden ohjautumisen päivystykseen ruuhkauttaen sen ja aiheuttaen turhia kustannuksia. Päivystystoiminnan ruuhkautumisen estämiseksi tulee alueella sopia myös päivystystoiminnan jälkeisen jatkohoidon ja avun tehokkaasta toteuttamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää kirjaamaan sopimukseen selkeät toimenpiteet päivystystoiminnan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Lisäksi ministeriö kannustaa sopijaosapuolia ottamaan peruspalvelujen ja päivystyksellisten palvelujen kokonaisuuden palveluketjuineen priorisoiduksi kehittämiskohteeksi, jotta väestön yhdenvertaisuus ja toiminnan vaikuttavuus voidaan taata. Sopimusluonnoksessa on jo kuvattu tähän hyvin sopivia menettelytapoja luvussa "Palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen määrittäminen: käsitteet ja käytännöt".

**Postiosoite
Postadress
Postal Address**
Sosiaali- ja terveysministeriö

**Käyntiosoite
Besöksadress
Office**

**Puhelin
Telefon
Telephone**

**Faksi
Fax
Fax**

**s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet**

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

HUS-järjestämissopimusluonnoksen mukaan: "HUS-Yhtymä järjestää yhteispäivystysten henkilöstön mukaan lukien yleislääkäriresurssin. Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki tukevat päivystyksiä kannustamalla ja mahdollistamalla henkilöstönsä osallistumisen päivystystyöhön." Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan sopimusosapuolten tulisi pyrkiä vielä voimallisemmin kuvaamaan toimenpiteet, joilla varmistetaan - tarvittaessa asteittain edeten - yhteispäivystysten riittävä, osaava ja palvelujärjestelmän eri toiminnot tunteva yleislääkäriresurssi Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteistyöllä.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää sopijaosapuolia konkretisoimaan sopimuksessa omavalvonnan toteuttamista siten, että se vastaa lain vaatimuksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä HYTE-ryhmä tulisi laajentaa kattamaan myös järjestöjen ja yritysten toimijoita.

Ministeriö esittää lisäämään liiteosion liitteeseen 1 seuraavat työkykyyn liittyvät Sotkanetin indikaattorit: 1) työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus (%), 20–64 -vuotiaat; 2) niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksaa työskennellä vanhuuseläkeikänsä saakka (%), 20–64 -vuotiaat; 3) työterveyshuollon piirissä olevien osuus työikäisistä ja 4) työterveyshuollon ulkopuolella olevien osuus työikäisistä ja suun terveyttä kuvaavan indikaattorin Tervehampaiset 12-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että HUS-järjestämissopimuksen luonnos on hyvin laadittu ja sen pohjalta on mahdollista tehdä Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välinen HUS-järjestämissopimus.

Osastopäällikkö

Kari Hakari

Johtaja

Andreas Blanco Sequeiros

Jakelu

HUS
Helsingin kaupunki
Itä-Uusimaa
Länsi-Uusimaa
Vantaa-Kerava

Tiedoksi

STM perus- ja perhepalveluministeri
STM Sosiaali- ja terveysministeri
Valtiovarainministeriö
Sisäministeriö

VN/30216/2022-STM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: